

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ЖИТОМИРСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА КАФЕДРА
АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДУ

Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять
обов'язкової освітньої компоненти

Актуальні проблеми перекладознавства та МОВОЗНАВСТВА

для підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська
Освітня програма	Англійська і німецька мови та літератури (переклад включно)

УДК 81.25
ББК 81.07

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського
державного університету імені Івана Франка
від 25 червня 2024 року (Протокол № 11)

Рецензенти:

Кришталюк Ганна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германських мов і зарубіжної літератури Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Савчук Інна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації та іншомовної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка;

Талавіра Наталія – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять обов'язкової освітньої компоненти «Актуальні проблеми перекладознавства та мовознавства» / О. В. Мосієнко. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2024. – 28 с.

Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять укладено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

© Мосієнко О.В.
© Житомирський державний університет імені Івана Франка

Вступ	4
Практичне заняття 1.	6
Практичне заняття 2.	8
Практичне заняття 3-4.	10
Практичне заняття 5.	12
Практичне заняття 6.	14
Практичне заняття 7.	16
Практичне заняття 8-9.	18
Практичне заняття 10.	20
Практичне заняття 11.	22
Перелік тем для мультимедійних презентацій	24
Рекомендована література	26

Вступ

Світова інтеграція та глобалізація значно підвищили попит на висококваліфікованих перекладачів і мовознавців. Теорія перекладу та лінгвістика постійно еволюціонують, тому здобувачі другого (магістерського) рівня освіти повинні бути обізнані з найновішими дослідженнями, методами та тенденціями в цих галузях. Вивчення цієї освітньої компоненти допомагає здобувачам поглибити наявні знання та познайомитися з передовими тенденціями розвитку сучасного мовознавства та перекладознавства, що є критично важливим для їх професії, кар'єрного росту та конкурентоспроможності на ринку праці. Опановування актуальними проблемами перекладознавства та мовознавства стимулює розвиток критичного мислення. Аналіз сучасних досліджень, обговорення суперечливих питань та розгляд різних підходів до вирішення перекладацьких задач сприяє формуванню аналітичних навичок і здатності до аргументованої оцінки інформації. Це є ключовим елементом для будь-якого науковця або практикуючого перекладача. Освітня компонента є фундаментальною, оскільки вона забезпечує ґрунтовні знання, необхідні для проведення власних досліджень, написання кваліфікаційної роботи та наукових статей, а також участі в наукових конференціях.

У західних країнах, зокрема в США, дослідження у сфері перекладу зосереджені на інтердисциплінарних підходах, що інтегрують технологічні інновації, соціокультурні аспекти та когнітивну науку. Важливим напрямком є розвиток та вдосконалення машинного перекладу і штучного інтелекту в перекладі. Наприклад, дослідження в Массачусетському технологічному інституті (MIT) та Стенфордському університеті активно працюють над покращенням нейронних мереж для перекладу, що значно підвищує точність і природність перекладених текстів. Крім того, багато уваги приділяється вивченню перекладу в контексті глобалізації, міжкультурної комунікації та прав людини, зокрема переклад юридичних та медичних текстів.

В Україні дослідження в галузі перекладознавства також активно розвиваються, зосереджуючись на адаптації та впровадженні світових досягнень

у національний контекст. Українські науковці досліджують проблеми перекладу художньої літератури, зокрема переклад поезії та прози, акцентуючи увагу на збереженні культурних і лінгвістичних особливостей оригіналу. Університети проводять дослідження у сфері термінології та спеціалізованого перекладу, зокрема технічного, наукового, медичного та юридичного. Важливим напрямком є також вивчення перекладацьких стратегій в умовах політичної та соціальної трансформації України, що відображає сучасні реалії та виклики, з якими стикається країна. Дослідники аналізують переклади міжнародних договорів, правових актів та інших важливих документів, зосереджуючись на точності передачі юридичних понять і відповідності міжнародним стандартам. Це сприяє підвищенню рівня правової культури та ефективності комунікації на міжнародному рівні.

Також варто відзначити дослідження, присвячені використанню новітніх технологій у перекладі, зокрема комп'ютеризованих засобів перекладу (CAT tools) та машинного перекладу. Це допомагає українським перекладачам підвищити ефективність своєї роботи та відповідати сучасним вимогам ринку. Водночас, значна увага приділяється етичним аспектам перекладу, питанням якості та відповідності перекладених текстів культурним і соціальним нормам.

Мета вивчення освітньої компоненти: висвітлення актуальних теоретично-практичних питань мовознавства та перекладознавства, ознайомлення здобувачів із основними поняттями, завданнями та принципами процесу перекладу в контексті сучасних напрямів лінгвістики.

Основними завданнями вивчення освітньої компоненти є:

- ознайомити здобувачів із основними проблемами і перспективами сучасного перекладознавства та мовознавства;
- забезпечити засвоєння здобувачами необхідної термінології у галузі перекладознавчих та лінгвістичних досліджень;
- розкрити сутність когнітивних, комунікативних та культурологічних аспектів перекладознавства та мовознавства.

Практичне заняття 1
Парадигми дослідження у сучасному мовознавстві.
Комунікативна лінгвістика.

План

1. Парадигмальні ознаки сучасної лінгвістичної науки.
2. Предмет і завдання комунікативної лінгвістики.
3. Основні поняття теорії комунікації.
4. Методи комунікативної лінгвістики.
5. Моделі комунікації.
6. Функції та закони спілкування.

Практичні завдання для самостійного виконання.

Завдання 1. Аналіз тексту на комунікативну ефективність.

Оберіть текст (статтю, уривок з книги, публічний виступ) і проведіть аналіз його комунікативної ефективності. Врахуйте такі аспекти, як чіткість передавання інформації, використання невербальних засобів (якщо застосовується), врахування соціокультурного контексту. Напишіть звіт, у якому оцініть, наскільки текст досягає своєї мети з точки зору комунікативної лінгвістики.

Завдання 2. Розробка комунікативної стратегії для презентації.

Підготуйте коротку презентацію на будь-яку тему. Розробіть комунікативну стратегію для її представлення, враховуючи різні аспекти комунікативної лінгвістики: вербальні та невербальні засоби, адаптацію до аудиторії, врахування соціокультурних факторів. Проведіть презентацію перед групою та зберіть зворотній зв'язок щодо її ефективності. Напишіть рефлексію про те, що спрацювало добре, а що можна було б покращити.

Запитання для самоперевірки.

1. Що таке парадигма дослідження у мовознавстві та які основні парадигми існують на сьогодні?
2. Як змінювались мовознавчі парадигми протягом ХХ століття?

3. У чому полягає суть комунікативної лінгвістики?
4. Які основні методи дослідження використовуються у комунікативній лінгвістиці?
5. Які фактори впливають на ефективність комунікації з точки зору лінгвістики?
6. Як соціокультурні контексти впливають на мовну комунікацію?
7. У чому полягає різниця між традиційною лінгвістикою та комунікативною лінгвістикою?
8. Яку роль відіграє прагматика у комунікативній лінгвістиці?
9. Як дослідження невербальних засобів комунікації інтегруються у комунікативну лінгвістику?
10. Які нові напрямки досліджень у комунікативній лінгвістиці набирають популярності у сучасному мовознавстві?

Практичне заняття 2

Психологічне дослідження мовлення.

План

1. Психолінгвістика: становлення, об'єкт, предмет.
2. Американські школи психолінгвістики.
3. Особливості породження, сприйняття та розуміння мовлення і тексту.
4. Пам'ять, знання, компетенція з позиції психолінгвістики.
5. Онтогенез мовлення. Передумови виникнення потреби у спілкуванні.
6. Мовна особистість у психолінгвістиці.

Практичні завдання для самостійного виконання.

Завдання 1. Аналіз впливу емоцій на мовлення.

Попросіть кількох учасників прочитати текст в різних емоційних станах (радість, смуток, злість). Запишіть їхні читання на аудіо чи відео. Проаналізуйте, як змінюється інтонація, швидкість мовлення та інші параметри залежно від емоційного стану. Напишіть звіт про свої спостереження.

Завдання 2. Дослідження мовленнєвих розладів.

Підготуйте короткий опис різних мовленнєвих розладів (наприклад, заїкання, афазія, дислексія). Проведіть інтерв'ю з логопедом або психологом, спеціалістом з мовленнєвих розладів, щоб дізнатися про сучасні методи діагностики і терапії цих розладів. Напишіть звіт про результати інтерв'ю та опишіть можливості застосування цих методів у практиці.

Запитання для самоперевірки.

1. Які основні методи використовуються у психологічному дослідженні мовлення?
2. Як когнітивні процеси впливають на мовлення людини?
3. Що таке мовленнєвий розвиток і які етапи він включає?
4. Які психологічні фактори впливають на розвиток мовлення у дітей?
5. Як стрес та емоції впливають на якість мовлення?

6. Яку роль відіграє пам'ять у формуванні мовленнєвих навичок?

7. Як вивчення іноземної мови впливає на когнітивні процеси і мовлення людини?

8. Які є основні розлади мовлення і які психологічні причини їх можуть викликати?

9. Як впливає двомовність на психологічний розвиток мовлення у дітей?

10. Які сучасні дослідження в області психології мовлення ви знаєте і які їхні основні висновки?

Практичне заняття 3-4

Когнітивні дослідження в лінгвістичній парадигмі.

Когнітивна Риторика.

1. Специфіка когнітивної лінгвістики як науки.
2. Ключові терміни когнітивної лінгвістики.
3. Становлення когнітивної лінгвістики: джерела, етапи, формування та завдання.
4. Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики.
5. Структура концепту та методика його опису.
6. Концепт як основа мовної картини світу.

Практичні завдання для самостійного виконання.

Завдання 1. Аналіз метафор у медіатекстах.

Оберіть кілька статей з новинних медіа та проаналізуйте використання метафор. Як ці метафори впливають на сприйняття інформації? Напишіть звіт, у якому ви поясните, як вибір метафор відображає когнітивні процеси авторів та їх вплив на аудиторію.

Завдання 2. Створення риторичного виступу з використанням когнітивної риторики.

Підготуйте короткий риторичний виступ на будь-яку тему, використовуючи принципи когнітивної риторики. Включіть у виступ метафори, аналогії та концептуальні схеми, щоб переконливо донести свою думку. Проведіть виступ перед аудиторією та зберіть зворотний зв'язок щодо ефективності використаних риторичних засобів. Напишіть рефлексію про те, як когнітивні елементи вплинули на сприйняття вашого виступу.

Запитання для самоперевірки.

1. Що таке когнітивна лінгвістика і які її основні принципи?
2. Як когнітивна риторика відрізняється від традиційної риторики?
3. Які методи використовуються у когнітивних дослідженнях мовлення?

4. Як метафори впливають на наше сприйняття і розуміння мови з точки зору когнітивної лінгвістики?

5. Яку роль відіграють концептуальні схеми у когнітивній риторичній?

6. Як когнітивна риторика пояснює процес переконання і впливу в мовленні?

7. Які є основні підходи до вивчення мислення та мови у когнітивній лінгвістиці?

8. Як когнітивні процеси впливають на створення і розуміння риторичних фігур?

9. Які сучасні дослідження в області когнітивної риторичної ви знаєте і які їхні основні висновки?

10. Як когнітивна лінгвістика пояснює взаємодію мови та культури?

Практичне заняття 5

Лінгвокультурологічні дослідження у сучасній лінгвістиці.

1. Поняття лінгвокультурології.
2. Місце лінгвокультурології серед інших гуманітарних дисциплін.
3. Принципи лінгвокультурології.
4. Місце лінгвокультурології серед інших гуманітарних дисциплін.

Практичні завдання для самостійного виконання.

Завдання 1. Аналіз культурних концептів у різних мовах.

Оберіть кілька слів або фраз з різних мов, які відображають важливі культурні концепти (наприклад, "свобода", "сім'я", "чесність"). Проаналізуйте, як ці концепти відображають культурні цінності відповідних суспільств. Напишіть звіт, у якому ви порівняєте та протиставите ці концепти в різних культурах.

Завдання 2. Дослідження культурних стереотипів через мовні вислови.

Оберіть кілька мовних спільнот та зберіть зразки мовних висловів, прислів'їв або фразеологізмів, які відображають культурні стереотипи або уявлення про різні аспекти життя (наприклад, праця, сім'я, природа, сусіди). Порівняйте вислови з різних культур. Визначте подібності та відмінності у відображенні стереотипів та цінностей. Розгляньте, як ці мовні вислови можуть впливати на міжкультурну комунікацію.

Запитання для самоперевірки.

1. Що таке лінгвокультурологія і які її основні цілі?
2. Як лінгвокультурологія вивчає взаємодію мови та культури?
3. Які методи використовуються у лінгвокультурологічних дослідженнях?
4. Як мовні одиниці відображають культурні цінності та норми суспільства?
5. Яку роль відіграють концепти у лінгвокультурологічному аналізі?
6. Як лінгвокультурологія пояснює феномен мовної картини світу?
7. Які є приклади мовних одиниць, що мають різні культурні значення в різних мовах?

8. Як лінгвокультурологічні дослідження можуть сприяти міжкультурній комунікації?

9. Які сучасні дослідження в області лінгвокультурології ви знаєте і які їхні основні висновки?

10. Як змінюється мова під впливом глобалізації з точки зору лінгвокультурології?

Практичне заняття 6

Становлення перекладознавства як наукової дисципліни.

1. Еволюція терміну перекладознавство.
2. Формування концептуального уявлення про «переклад».
3. Що перекладознавство вивчає.
4. Розвиток перекладознавства.
5. Перекладознавство у XXI ст.

Практичні завдання для самостійного виконання

Завдання 1. Аналіз перекладу літературного твору.

Оберіть уривок з літературного твору, який має переклади на кілька мов. Порівняйте ці переклади, звертаючи увагу на передачу змісту, стилю, культурних реалій. Напишіть аналітичний звіт, у якому оцініть, як різні перекладачі вирішували проблеми, пов'язані з перекладом, і як їхні рішення вплинули на сприйняття тексту.

Завдання 2. Створення глосарію технічних термінів.

Оберіть технічний текст з певної галузі (наприклад, інженерія, медицина, інформаційні технології) та складіть глосарій основних термінів цієї галузі. Перекладіть ці терміни на іншу мову, враховуючи специфіку та вимоги до технічного перекладу. Напишіть короткий звіт про труднощі, з якими ви зіткнулися під час перекладу, та про рішення, які ви прийняли для їх подолання.

Запитання для самоперевірки.

1. Які основні етапи становлення перекладознавства як наукової дисципліни?
2. Які видатні вчені внесли значний внесок у розвиток перекладознавства?
3. Які основні теорії перекладу ви знаєте і як вони вплинули на розвиток дисципліни?
4. Які методологічні підходи використовуються в сучасному перекладознавстві?

5. Як змінилися підходи до перекладу з часів античності до сучасності?
6. Яку роль відіграють культурні аспекти у перекладознавстві?
7. Як новітні технології впливають на розвиток перекладознавства?
8. Які існують основні відмінності між літературним та технічним перекладом?
9. Як питання етики враховуються у процесі перекладу?
10. Які сучасні тенденції спостерігаються в галузі перекладознавства?

Практичне заняття 7

Лінгвістичний підхід до перекладу.

1. Поняття перекладацької еквівалентності.
2. Різновиди еквівалентності.
3. Еквівалентність на рівні мовного знаку та тексту.
4. Західні теорії перекладу як реакція на еквівалентність.

Практичні завдання для самостійного виконання

Завдання 1. Аналіз мовних рівнів у перекладі.

Оберіть невеликий текст (наприклад, уривок з художнього твору чи наукової статті) і проаналізуйте його переклад, звертаючи увагу на різні мовні рівні (фонетичний, морфологічний, синтаксичний, семантичний). Напишіть звіт, в якому ви поясните, як перекладач врахував ці рівні під час перекладу, і оцініть якість перекладу з лінгвістичної точки зору.

Завдання 2. Переклад культурно специфічних реалій.

Оберіть текст, що містить багато культурно специфічних реалій (наприклад, народні казки, етнографічні описи). Виконайте переклад цього тексту на іншу мову, звертаючи особливу увагу на передачу культурних реалій. Напишіть звіт про процес перекладу, описавши труднощі, з якими ви зіткнулися, та стратегії, які ви використовували для подолання цих труднощів з точки зору лінгвістичного підходу.

Запитання для самоперевірки.

1. Що таке лінгвістичний підхід до перекладу і як він відрізняється від інших підходів?
2. Які основні принципи лінгвістичного підходу до перекладу?
3. Як структурна лінгвістика впливає на процес перекладу?
4. Які мовні рівні (фонетичний, морфологічний, синтаксичний, семантичний) враховуються при лінгвістичному підході до перекладу?

5. Як лінгвістичний підхід допомагає у вирішенні проблем багатозначності слів під час перекладу?
6. Які труднощі виникають при перекладі культурно специфічних реалій з точки зору лінгвістичного підходу?
7. Як лінгвістичний підхід до перекладу враховує різницю в структурі вихідної і цільової мов?
8. Які основні методи та техніки використовуються у лінгвістичному підході до перекладу?
9. Як контекст впливає на переклад з точки зору лінгвістичного підходу?
10. Які сучасні дослідження в області лінгвістичного підходу до перекладу ви знаєте і які їхні основні висновки?

Практичне заняття 8-9

Культурологічний та когнітивний аспекти перекладу.

План

1. Переклад як інструмент формування мовних картин світу.
2. Перекладач як транслятор національних культур.
3. Вплив культурологічних чинників на перебіг та результат процесу перекладу.
4. Невербальні засоби комунікації як засіб вираження культурної ідентичності та їхній вплив на переклад.
5. Відтворення реалій.
6. Відтворення гумору.
7. Когнітивно-ономасіологічний підхід до вивчення перекладу (модель породження перекладу як різновиду мовленнєво-розумової діяльності, мотивація, цілеспрямованість перекладу). Відтворення метафор.

Практичні завдання для самостійного виконання.

Завдання 1. Переклад культурно специфічного тексту.

Оберіть текст, що містить багато культурно специфічних елементів (наприклад, уривок з етнографічного дослідження або літературного твору, насиченого місцевими реаліями та традиціями). Виконайте переклад цього тексту на іншу мову, намагаючись максимально зберегти культурні реалії та передати їх значення. Напишіть звіт про труднощі, з якими ви зіткнулися, та стратегії, які ви використали для їх вирішення.

Завдання 2. Аналіз когнітивних аспектів у перекладі метафор.

Оберіть текст, що містить багато метафор (наприклад, поетичний твір або уривок з художньої літератури). Проаналізуйте ці метафори з точки зору когнітивної лінгвістики та виконайте їх переклад на іншу мову. Напишіть звіт, у якому поясніть, як ви передавали когнітивні концепти та які стратегії використовували для збереження метафоричного значення у перекладі.

Запитання для самоперевірки.

1. Що таке культурологічний аспект перекладу і чому він важливий?
2. Як культурні реалії впливають на процес перекладу?
3. Які основні проблеми виникають при перекладі культурно специфічних елементів?
4. Як когнітивні процеси впливають на сприйняття та інтерпретацію тексту перекладачем?
5. У чому полягає роль когнітивної лінгвістики у перекладі?
6. Які методи використовуються для передачі культурно специфічних концептів у перекладі?
7. Як знання про культурні контексти допомагає уникати помилок у перекладі?
8. Які стратегії можна застосувати для перекладу метафор та ідіом з культурно специфічним значенням?
9. Як когнітивний підхід допомагає у вирішенні проблем багатозначності слів під час перекладу?
10. Які сучасні дослідження в області культурологічних та когнітивних аспектів перекладу ви знаєте і які їхні основні висновки?

Практичне заняття 10

Становлення та розвиток українського перекладознавства.

План

1. Українське перекладознавство на початку ХХ сторіччя
2. Становлення перекладознавства як науки в Україні
3. Українське перекладознавство середини ХХ сторіччя
4. Українська школа перекладознавства останньої чверті ХХ сторіччя
5. Історія перекладу та перекладознавства в період становлення незалежності України

Практичні завдання для самостійного виконання.

Завдання 1. Дослідження історії українського перекладознавства.

Оберіть три визначні періоди в історії українського перекладознавства (наприклад, кінець ХІХ століття, радянський період, сучасний період). Проведіть дослідження, використовуючи наукові статті, монографії та інші джерела, щоб визначити ключові події, тенденції та особистостей, що вплинули на розвиток перекладознавства у кожному з вибраних періодів. Підготуйте доповідь, у якій опишіть особливості кожного періоду, зосереджуючись на внеску конкретних вчених та перекладачів.

Завдання 2. Аналіз сучасних теоретичних підходів в українському перекладознавстві.

Оберіть дві сучасні теорії або методологічні підходи, що використовуються у українському перекладознавстві. Проведіть дослідження, використовуючи наукові статті, дисертації та інші академічні джерела, щоб детально описати обрані теорії та підходи.

- Напишіть порівняльний аналіз (800-1000 слів), в якому:
- Опишіть кожну теорію або підхід.
- Вкажіть їхні основні переваги та недоліки.
- Порівняйте їх між собою, зазначивши, у яких ситуаціях кожна з них є найефективнішою.

Запитання для самоперевірки

1. Які основні етапи становлення українського перекладознавства ви можете виділити та які ключові події відбулися на кожному з них?
2. Хто були першими видатними перекладачами в Україні та який їхній внесок у розвиток перекладознавства?
3. Які методологічні підходи до перекладу використовувалися в Україні в різні історичні періоди?
4. Як політичні та соціальні зміни в Україні впливали на розвиток перекладознавства?
5. Які сучасні теорії та підходи є найвпливовішими в українському перекладознавстві і чому?
6. Як розвиток технологій вплинув на практику перекладу та дослідження в українському перекладознавстві?
7. Яка роль українських перекладознавців у міжнародній спільноті та які їхні основні досягнення на світовому рівні?

Практичне заняття 11

Перспективні напрями перекладу в Україні. Кінопереклад. Локалізація.

План

1. Кінофільм як об'єкт перекладу
2. Кінотекст
3. Переклад назв фільмів
4. Культурний перенос у кіноперекладі
5. Ситуативно-денотативна модель (перекладу) у кіноперекладі
6. Поняття локалізації в аспекті теорії перекладу.
7. Локалізація у сфері ІТ.
8. Локалізація відеоігор у площині аудіовізуального перекладу.

Практичні завдання для самостійного виконання.

Завдання 1. Локалізація діалогу з фільму.

1. Виберіть уривок з англomовного комедійного фільму, що містить гру слів, культурні референції або гумористичні моменти (наприклад, діалог довжиною 2-3 хвилини).
2. Перекладіть цей уривок українською мовою, зберігаючи оригінальний гумор та культурний контекст.
3. Поясніть свій вибір перекладацьких рішень та адаптацій для кожного ключового моменту діалогу.

Завдання 2. Аналіз перекладу фільму.

1. Оберіть фільм, який ви вже дивилися в оригіналі та з перекладом (наприклад, англomовний фільм з українськими субтитрами або дубляжем).
2. Порівняйте декілька ключових сцен з оригіналу та перекладу. Зверніть увагу на наступні аспекти:
 - Відповідність змісту.
 - Збереження стилю та тону.
 - Адаптація культурних реалій.
 - Якість передачі емоцій персонажів.

3. Напишіть аналіз (400 слів), в якому опишіть сильні та слабкі сторони перекладу. Вкажіть, які зміни ви б внесли для покращення локалізації.

Запитання для самоперевірки.

1. Що таке кінопереклад і чим він відрізняється від інших видів перекладу?
2. Які основні завдання та виклики стоять перед перекладачами при локалізації фільмів?
3. Як адаптація культурних реалій впливає на кінопереклад?
4. Які методи використовуються для передачі гри слів та гумору в кіноперекладі?
5. Чому важливо враховувати регіональні особливості мови під час локалізації кінофільмів?
6. Які етапи включає процес кіноперекладу та локалізації?
7. Як різні жанри кіно (комедія, драма, фантастика) впливають на вибір стратегій перекладу?
8. Які технології та програмне забезпечення використовуються для полегшення процесу кіноперекладу?
9. Як оцінюється якість кіноперекладу і які критерії застосовуються для цього?
10. Які етичні питання можуть виникати під час перекладу та локалізації кінофільмів і як вони вирішуються?

Перелік тем для мультимедійних презентацій

1. Еволюція парадигм у мовознавстві: від структуралізму до постмодернізму.
2. Інтердисциплінарні підходи у сучасних мовознавчих дослідженнях.
3. Когнітивна лінгвістика: нові напрями та перспективи.
4. Функціональна парадигма у сучасному мовознавстві.
5. Соціолінгвістичні дослідження: сучасні підходи та методи.
6. Теорія мовленнєвих актів у комунікативній лінгвістиці.
7. Прагматика в контексті комунікативної лінгвістики.
8. Дискурс-аналіз: методи та перспективи дослідження.
9. Вербальна комунікація та невербальні елементи у сучасній лінгвістиці.
10. Інтеркультурна комунікація: виклики та можливості.
11. Психолінгвістичні аспекти формування мовленнєвих навичок.
12. Вплив емоцій на процес мовлення.
13. Психологічні особливості мовного розвитку у дітей.
14. Мовні порушення: причини та методи корекції.
15. Психолінгвістичні методи дослідження мовного сприйняття.
16. Концептуальні метафори у когнітивній лінгвістиці.
17. Ментальні моделі та їх роль у мовленні.
18. Когнітивні аспекти лексикону: організація та функціонування.
19. Фреймовий аналіз у когнітивних дослідженнях.
20. Вплив когнітивних процесів на мовну граматику.
21. Роль когнітивних процесів у побудові риторичних стратегій.
22. Когнітивні підходи до аналізу аргументації.
23. Ментальні схеми в риторичних прийомах.
24. Візуальна риторика: когнітивні аспекти сприйняття.
25. Когнітивна риторика в політичному дискурсі.
26. Мова як відображення національної культури.
27. Етнолінгвістика: сучасні підходи та методи дослідження.

- 28.Лінгвокультурні аспекти фразеології.
- 29.Лінгвокультурологічний аналіз художнього тексту.
- 30.Культурні концепти у мовній картині світу.
- 31.Історія розвитку перекладознавства: основні етапи.
- 32.Внесок видатних вчених у становлення перекладознавства.
- 33.Основні теорії та моделі перекладу.
- 34.Методи та прийоми перекладознавства.
- 35.Сучасні виклики та перспективи перекладознавства.
- 36.Семантичні проблеми у процесі перекладу.
- 37.Синтаксичні аспекти перекладу.
- 38.Лексичні трансформації у перекладі.
- 39.Стилістичні особливості перекладу різних жанрів.
- 40.Прагматичний аспект перекладу.

Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної прагматики. К.: Видавничий центр „Академія”, 2011. 304 с.
2. Бабенко Є., Амеліна С., Білоус Н. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу Вид-тво: Центр навчальної літератури, 2018. 470 с.
3. Енциклопедія перекладознавства. Handbook of Translation Studies. Т. 1. Кальниченко О.А., Черноватий Л.М. Вінниця : Нова Книга, 2020. 560 с.
4. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця : Нова Книга, 2017 448 с.
5. Куранова С. І. Основи психолінгвістики. К.: Академія, 2012. 208 с.
6. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2012. 288 с.
7. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава:Довкілля-К,. 2011. 844 с.

Додаткова

1. Демецька В.В. Теорія адаптації в перекладі : автореф. дис. ... д-ра філол. наук: 10.02.16. КНУТШ. Київ, 2008. 36 с.
2. Засекіна Л. В., Засекін С. В. Ключові поняття психолінгвістики як самостійної галузі знань. Психолінгвістична діагностика : навч. посіб. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, 2008. С. 20–47.
3. Іванченко А.В. Дискурсотворчі фактори у перекладі художньої прози (на матеріалі українських перекладів романів Стівена Кінга) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16. КНУТШ. К., 2010. 20 с.
4. Калмикова Л. Мовленнєва діяльність як складова частина предмета психолінгвістики. East European Journal of Psycholinguistics. 2015. Т. 2, № 1. С. 59-67.

5. Касяненко Д.С. Особливості перекладу та лексичної гармонізації законодавчих актів ЄС в контексті Євроінтеграції України : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16. Одеса, 2011. 20 с.

6. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу : Навчальний посібник. Київ: Юніверс, 2003. 279 с.

7. Кривонос Я. В. Методологія перекладацької інтерпретації метафоричного концептопростору першотвору (на матеріалі українських перекладів творів англійських та американських романтиків). : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16. КНУТШ. Київ, 2008. 20 с.

8. Кругла Н. А., Мазур О. В. Локалізація як інтердисциплінарне явище в межах процесу глобалізації. Проблеми локалізації програмного забезпечення : матеріали наук.-практ. конф. : збірник наукових праць. Херсон, 2020. С. 12–17.

9. Макеєв К.С. Жанрові особливості українського перекладу німецьких фармацевтичних текстів : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16; КНУТШ. Київ, 2009. 20 с.

10. Матківська Н. А. Питання методології дослідження аудіовізуального перекладу. Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. Серія : «Філологічні науки» (мовознавство) : [зб. наук. пр.] / [відп. ред. О.А. Бабелюк]. Дрогобич, Друк ПП «ПОСВІТ», 2015. № 3. С.147–152.

11. Онищенко Ю. К. Локалізація програмних продуктів у англо-українському перекладі : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16. Київ, 2009. 15 с.

12. 11. Онищенко Ю. К. Глобалізація, локалізація та переклад: синоніми, антоніми чи взаємодоповнюючі поняття? Мовні і концептуальні картини світу : збірник наукових праць. Київ, 2005. Вип. 16. Кн. 2. С. 6–9.

13. 12. Онищенко Ю. К. Місце перекладу та проблема еквівалентності в теорії локалізації. Мова і культура : збірник наукових праць. Київ, 2005. Вип. 8. Том VIII. С. 213–216.

14. Основи перекладознавства [Нямцу А.Є., Дащенко О.І., Гураль М.І., Сорвілова Т.В., Гермаківська Т.В., Тарангул І.Л.]. Чернівці: Рута, 2008. 312 с.
15. Ребрій О.В. Сучасні концепції творчості у перекладі. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.
16. Чердніченко О. І. Український переклад: З минулого до сьогодні. Од слова путь верстаючи й до слова : Збірник на пошану Роксолани Петрівни Зорівчак, доктора філологічних наук, професора, заслуженого працівника освіти України. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2008. С. 21 – 31.
17. Чрділелі Т. В., Кожемяченко Н. В. Лінгвістичні особливості локалізації програмного забезпечення. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 2016. Вип. 62. С. 344–348.
18. Шмігер Т.В. Історія українського перекладознавства ХХ сторіччя: ключові проблеми та періодизація : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.16; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. К., 2008. 37 с.
19. Esselink B. Localisation and translation. In *Computers and Translation*. Somers, Harold (ed.), 2003. P. 67–86.